

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

08 februarie 2016

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte - Nicolae Gordilă,

Judecători - Elena Covalenco, Iurie Diaconu,

cu participarea:

procurorului - Nicolae Suvac,

avocatului - Veaceslav Țurcan,

a judecat, în ședință închisă, recursul declarat de avocatul Țurcan Veaceslav în numele inculpatului Levița Pavel, împotriva încheierii Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2016, prin care a fost admis demersul procurorului Călugăreanu Vitalie privind anunțarea în căutare și aplicarea măsurii preventive sub formă de arest în privința inculpatului

Levița Pavel Ștefan, născut la 08 septembrie 1974, domiciliat în mun.Chișinău, str.Botanica Veche 43/1, ap.12.

Termenul de examinare a cauzei în recurs:

02.02.2016 - 08.02.2016.

Procedura de citare legal îndeplinită.

Apărătorul Țurcan Veaceslav a considerat posibilă examinarea recursului în lipsa inculpatului, susținând recursul și solicitând admiterea acestuia în sensul declarat.

Procurorul Suvac Nicolae, s-a pronunțat pentru respingerea recursului, ca neîntemeiat, cu menținerea încheierii contestate.

Colegiul penal asupra recursului,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău din 11 noiembrie 2015, Levița Pavel a fost condamnat în baza art.42 alin.(2), (3), (4), 361 alin.(2) lit.b), e) Cod penal la 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Măsura preventivă - obligațiunea de a nu părăsi țara a fost menținută până la intrarea sentinței în vigoare.

2. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul V.Țurcan în numele inculpatului P.Levița, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare, pe motiv că fapta incriminată lui P.Levița nu a fost săvârșită de acesta.

3. În cadrul judecării cauzei în ordine de apel, procurorul a înaintat un demers, prin care a solicitat aplicarea față de inculpatul P.Levița a măsurii preventive – arestul preventiv pe un termen de 30 de zile, cu anunțarea acestuia în căutare, pe motiv că conform informației din baza de date „Acces” publicată de către poliția de frontieră a R.Moldova, inculpatul este plecat peste hotarele țării.

4. Prin încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2016, s-a dispus admiterea demersului procurorului, s-a aplicat în privința lui P.Levița măsura preventivă - arestul preventiv pe un termen de 30 de zile, cu anunțarea lui în căutare.

Instanța de apel în motivarea încheierii adoptate a menționat că, examinarea cauzei a fost numită pentru data de 19 ianuarie 2015, ședință la care inculpatul fiind citat în modul stabilit de lege nu s-a prezentat și nu a adus la cunoștința instanței despre motivul neprezentării sale, precum nu a solicitat nici examinarea cauzei în lipsa sa, ci doar prin intermediul avocatului a informat că absența sa este generată pe motiv de boală.

Totodată, instanța a mai constatat că P.Levința la ședința din 11.11.2015, când a fost pronunțată integral hotărârea primei instanțe nu s-a prezentat, din care motiv acestuia prima instanță i-a expediat copia hotărârii, care a fost recepționată de inculpat la 20.11.2015, fapt confirmat prin avizul de recepție.

Procurorul în ședința de judecată a prezentat extrasul din baza de „Acces” din care rezultă că P.Levința, la 09.11.2015, a părăsit țara prin punctul vamal „Aeroportul Internațional Chișinău”, astfel a încălcat obligațiunea de a se prezenta în fața instanței la prima citație.

Astfel, instanța de apel a conchis că comportamentul inculpatului urmează a fi apreciat ca o neglijare intenționată a obligațiilor sale procesuale, lipsă de respect față de instanța de judecată și de participanții la proces, care duce la tergiversarea neîntemeiată a examinării pricinii și, reținând prevederile art.9 și 321 alin.(5) Cod penal, a concluzionat că demersul procurorului este întemeiat, urmînd a fi admis, cu aplicarea în privința lui P.Levința a măsurii preventive – arestul preventiv și anunțarea acestuia în căutare, deoarece avînd o măsură preventivă neprivativă de libertate P.Levința nu și-a onorat obligațiunile procesuale corespunzător de a nu părăsi țara eschivîndu-se de a se prezenta în fața instanței de judecată.

5. Încheierea dată este atacată cu recurs de către avocatul V.Țurcan în numele inculpatului P.Levința, care solicită casarea acesteia, invocînd că instanța de apel ilegal a adoptat această încheiere, pe motiv că examinarea cauzei penale în instanța de apel poate avea loc în lipsa inculpatului, deoarece prevederile art.321 Cod de procedură penală în instanța de apel nu se aplică, iar potrivit art.412 Cod de procedură penală, examinarea cauzei în lipsa inculpatului, care a fost legal citat, este posibilă și nu împiedică examinarea cauzei penale. Totodată indică că, dînsul a depus cerere în ședința de judecată din 19.01.2016, prin care a solicitat amînarea examinării cauzei penale în privința lui P.Levința, din motiv că a fost contactat de ultimul, care i-a comunicat că nu se poate prezenta la examinarea cauzei din motiv de sănătate, iar ulterior, acesta a expediat pentru instanța de judecată prin poșta electronică a sa cererea, prin care a solicitat examinarea cauzei în lipsa lui, dar cu participarea avocatului.

6. Judecînd recursul în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, audiind persoanele prezente în ședință, Colegiul penal constată că recursul este întemeiat și urmează a fi admis din următoarele motive.

În conformitate cu art.321 alin.(1), (5) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță și în instanța de apel are loc cu participarea inculpatului, cu excepția cazurilor prevăzute de prezentul articol, iar în cazul neprezentării nemotivate a inculpatului la judecarea cauzei, este în drept să dispună aducerea silită a inculpatului și să-i aplice o măsură preventivă sau să o înlocuiască cu o altă măsură care va asigura prezentarea lui în instanță, iar la demersul procurorului, să dispună anunțarea inculpatului în căutare.

Potrivit art. art.329 Cod de procedură penală, la judecarea cauzei, instanța, din oficiu sau la cererea părților și ascultînd opiniile acestora, este în drept să dispună aplicarea, înlocuirea sau revocarea măsurii preventive aplicate inculpatului.

După cum rezultă din actele cauzei, prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău din 11 noiembrie 2015, P.Levința a fost condamnat în baza art.42 alin.(2), (3), (4), 361 alin.(2) lit.b), e) Cod penal la 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Măsura preventivă - obligațiunea de a nu părăsi țara a fost menținută de instanță pînă la intrarea sentinței în vigoare.

Hotărîrea în cauză a fost contestată cu apel de către avocatul V.Țurcan în numele inculpatului, solicitînd casarea sentinței cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care P.Levința să fie achitat.

Potrivit materialelor dosarului, rezultă că cauza penală în privința lui P.Levința a fost primită în procedura Curții de Apel Chișinău la 15.12.2015 și numită spre examinare pentru data de 19.01.2016.

În ședința de judecată menționată, avocatul a solicitat amînarea examinării cauzei în legătură cu faptul că inculpatul l-a informat că nu poate să se prezinte în instanța de judecată pe motiv de boală, iar procurorul a înaintat demers privind anunțarea în căutare și aplicarea măsurii preventive sub formă de arest pe un termen de 30 de zile în privința inculpatului.

Instanța de apel a admis demersul procurorului și a aplicat față de inculpatul P.Levința măsura preventivă sub formă de arest pe un termen de 30 de zile, cu anunțarea ultimului în căutare.

Soluționînd chestiunea privind necesitatea aplicării măsurii preventive respective, instanța de apel, cu trimitere la art.321, 329 Cod de procedură penală, și-a motivat soluția prin faptul că P.Levința fiind sub o măsură de reprimare - obligarea de a nu părăsi țara, a părăsit localitatea, respectiv și țara, iar locul aflării lui nu a fost indentificat, prin ce ultimul nu și-a executat cu bună credință obligațiunile procesuale, din care motiv a considerat oportun de a aplica măsura preventivă sub formă de arest preventiv pe un termen de 30 zile, cu anunțarea lui în căutare.

Colegiul penal atestă că prevederile art.175 Cod de procedură penală, stipulează că măsurile preventive sînt orientate spre a asigura buna desfășurare a procesului penal sau a împiedica bănuitul, învinuitul, inculpatul să se ascundă de urmărirea penală sau de judecată, spre aceea că ei să nu împiedice stabilirea adevărului ori spre asigurarea de către instanță a executării sentinței.

Conform art.176 alin.(1) Cod de procedură penală, măsurile preventive pot fi aplicate de către procuror, din oficiu ori la propunerea organului de urmărire penală, sau, după caz, de către instanța de judecată numai în cazurile în care există suficiente temeuri rezonabile de a presupune că bănuitul, învinuitul, inculpatul ar putea să se ascundă de organul de urmărire penală sau de instanță, să împiedice stabilirea adevărului în procesul penal ori să săvîrșească alte infracțiuni, de asemenea ele pot fi aplicate de către instanță pentru asigurarea executării sentinței.

Alineatul (2) al aceluiași articol prevede, că arestarea preventivă și măsurile alternative arestării se aplică numai persoanei care este bănuită, învinuită de săvîrșirea unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave, iar în cazul existenței unei bănuieli rezonabile privind săvîrșirea altor infracțiuni, ele se aplică învinuitului, inculpatului care a comis cel puțin una din acțiunile menționate la alin.(1).

Colegiul constată că instanța de apel, aplicînd în privința lui P.Levința măsura preventivă sub formă de arest preventiv, nu și-a argumentat soluția prin prisma prevederilor art.176 Cod de procedură penală, că acesta poate fi dispusă doar dacă sînt întrunite cumulativ următoarele condiții:

- a) legislația procesual - penală permite aplicarea acestor măsuri;
- b) există o bănuială rezonabilă că persoana a comis infracțiunea de care este acuzată;
- c) există riscurile prevăzute de Codul de procedură penală care justifică aplicarea arestului, adică riscul eschivării; riscul de a împiedica buna desfășurare a justiției; prevenirea săvîrșirii de către persoană a unei noi infracțiuni; riscul că punerea în libertate a persoanei va cauza dezordine publică și
- d) alte măsuri preventive nu pot înlătura riscurile menționate la lit.c).

Temeiurile prevăzute de art.176 alin.(1) Cod de procedură penală rezultă din jurisprudența CtEDO și urmează a fi interpretate în lumina acesteia, ce la caz nu a avut loc, deoarece încheierea contestată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, privind aplicarea arestului preventiv față de inculpat, cu anunțarea lui în căutare.

Concomitent, instanța de recurs constată că, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 19.01.2016, în cadrul soluționării cererilor și demersurilor, avocatul V.Țurcan a solicitat amânarea ședinței de judecată pe motiv că inculpatul este bolnav, iar procurorul, prezentînd informația din baza „Acces”, a înaintat demers, solicitînd aplicarea măsurii preventive - arestul preventiv față de P.Levința, pe motiv că acesta a încălcat măsura de reprimare - obligațiunea de a nu părăsi țara.

Însă, reieșind din procesul-verbal al ședinței instanței de apel, atît demersul înaintat de avocat, cît și demersul înaintat de procuror, contrar prevederilor art.364, 413, 416 Cod de procedură penală, nu au fost puse în discuție în ședința de judecată și nu au fost audiate opiniile participanților la proces asupra cerințelor înaintate în aceste demersuri. Totodată, procedura de înlocuire a măsurii preventive se efectuează prin prisma prevederilor art.195 alin.(1), 321 alin.(5), 329 alin.(1) Cod de procedură penală.

La fel, instanța de apel, considerînd demersul înaintat de procuror unul întemeiat, nu s-a expus nici în partea descriptivă a deciziei asupra demersului avocatului de amânare a ședinței de judecată, pe motiv că inculpatul este bolnav.

Astfel, circumstanțele nominalizate denotă în mod concludent că încheierea contestată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția privind aplicarea arestului preventiv pe termen de 30 zile față de inculpat, cu anunțarea lui în căutare, din care motiv recursul avocatului se va admite, cu casarea încheirii nominalizate.

Potrivit art.312 alin. (5) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, în urma controlului judiciar efectuat, instanța admite recursul, dacă acesta este întemeiat.

Prin urmare, odată ce recursul declarat de avocat este întemeiat, el urmează a fi admis, cu casarea totală a încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art.312 alin.(5) pct.1) lit.a), 329 Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Admite recursul declarat de avocatul Țurcan Veaceslav în numele inculpatului Levința Pavel, casează încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2016, prin care s-a dispus anunțarea în căutare și aplicarea măsurii preventive sub formă de arest preventiv pe un termen de 30 zile în privința inculpatului Levința Pavel.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 11 februarie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

